

La indústria electrònica, en el punt de mira

El poder de la compra pública per
millorar les condicions laborals en la
cadena de subministrament

Resum Executiu

Aquest document presenta un resum de l'informe 'La indústria electrònica, en el punt de mira. El poder de la compra pública per millorar les condicions laborals en la cadena de subministrament' i recull les principals dades i conclusions d'aquest estudi elaborat per l'organització WEED i publicat pel consorci Electronics Watch (octubre 2014).

Podeu llegir l'informe complet (disponible només en anglès) en aquest [enllaç](#). Per a més informació, visiteu www.electronicswatch.org o envieu un correu electrònic a info@electronicswatch.org

Resum Executiu

La fabricació de productes del sector de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ja no té una estructura integrada, sinó que s'ha convertit en un sistema de producció basat en l'externalització i l'especialització mitjançant xarxes complexes en què intervenen grans marques que pràcticament no disposen de plantes de fabricació pròpies. En canvi, aquestes marques subcontracten la producció a altres empreses i a petits i mitjans proveïdors de components ubicats a països que ofereixen mà d'obra barata.

En paral·lel al creixement del sector de les TIC i a l'augment de l'externalització de la producció a països amb baixos costos salarials, sindicats i organitzacions no governamentals han fet un seguiment de la situació dels drets humans i laborals del sector. Molts estudis de recerca han provocat que la societat centrés l'atenció en les greus vulneracions laborals.

Aquest informe mostra el complex funcionament de la xarxa de producció, qui són els actors clau, i com els consumidors –sobretot els compradors públics– poden fer front a les vulneracions laborals en la cadena de subministrament de l'electrònica. Amb aquest objectiu, l'informe posa en relleu el paper que juga tant la indústria electrònica com el potencial que té la contractació pública a l'hora de millorar les condicions laborals del sector. L'informe examina la despesa en TIC que fan els compradors públics i quins són els productes més adquirits. Quina capacitat d'influència es desprèn d'aquestes dades i de la informació que faciliten les empreses en els seus informes financers?

A més, l'informe ofereix un **esquema per empreses** i es planteja el següent: quines són les **empreses** d'electrònica capdavanteres, tant pel que fa a les marques com a les empreses a qui subcontracten la producció, les quals cada cop tenen més influència? A continuació, presenta un **esquema del sector per països**: on operen les grans marques i els seus proveïdors? I el que és més important: quins són els **problemes laborals** més importants d'aquests països? L'informe conclou amb un resum de les **possibilitats** que tenen els consumidors –entre els quals hi ha els compradors públics europeus– de canviar les condicions d'explotació del sector i quines reformes estructurals caldria aplicar.

Principals conclusions de l'informe:

- Les cadenes de subministrament de les TIC es caracteritzen per una trama de relacions empresarials interrelacionades. Totes les grans marques del sector subcontracten la producció a unes quantes empreses, les quals, alhora, intenten diversificar la seva activitat comercial mantenint relacions amb diverses d'aquestes grans marques.
- Pel que fa als ingressos, hi ha unes quantes grans marques que són les que dominen el sector. L'informe mostra que aquestes empreses d'electrònica es troben repartides arreu del món, però es concentren sobretot al Japó (9) i els EUA (7). A continuació, trobem Corea del Sud (4), la Xina (3), Taiwan (2) i Europa Occidental (amb empreses domiciliades als Països Baixos, Suècia, Finlàndia i Alemanya, respectivament).
- Les principals empreses subcontractades (per ingressos de 2012) tenen la seu a Taiwan (10) i els EUA (4), seguit per la Xina (2), el Canadà (1) i Singapur (1). Les seves plantes de producció són a la Xina (94), els EUA (47), Mèxic (25), Brasil (16), Malàisia (15) i Singapur (13).
- La Xina és, amb molta diferència, el principal exportador d'electrònica, seguit de Singapur, el Japó, Taiwan, Malàisia, Corea del Sud i Mèxic. Una mica més lluny –però amb exportacions que també suposen milions de dòlars– queden Tailàndia, Vietnam, Filipines, Indonèsia, l'Índia, el Brasil i Sri Lanka.
- La Xina ocupa una posició central com a principal productor de la indústria electrònica, però l'augment dels salaris a les regions costaneres ha provocat alguns canvis en un mercat que busca països amb baixos costos salarials. A les regions de l'interior de la Xina –com per exemple Chongqing– el salari mínim és més baix que a la costa. Aquestes diferències han fet que els centres de producció s'estableixin a les províncies de l'interior. D'altra banda, entre les empreses es detecta una tendència creixent a abandonar la Xina per traslladar-se a països que ofereixen mà d'obra més barata, com ara el Vietnam, que és a prop de la frontera sud de la Xina, no gaire lluny del clúster de Guangdong. Arran de la importància dels proveïdors i

de les xarxes de clústers especialitzats, és poc probable que en un futur proper els clústers existents a la Xina, Indonèsia i Malàisia es traslladin a altres països.

- Les empreses subcontractades s'han convertit en actors clau del mercat de l'electrònica. Tot i que la subcontractació juga un paper destacat en el procés de producció, els marges de benefici d'aquestes empreses són baixos si els comparem amb els que obtenen les grans marques.
- Superar la manca d'informació sobre els nivells inferiors de la cadena de subministrament és un repte clau per als defensors dels drets laborals de la indústria electrònica. En general, les grans marques o les empreses d'auditoria es limiten a controlar la primera baula de la cadena de subministrament, és a dir, les fàbriques de muntatge dels productes. L'Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC) entén que les grans marques no s'han d'encarregar de controlar que la resta de proveïdors respecten el codi de conducta de l'organització, sinó que això correspon a les empreses de la primera baula.
- Els contractants públics que generen grans licitacions i contractes marc de llarga durada tenen poder de compra per provocar canvis en alguns aspectes concrets, ja que poden exigir productes socialment responsables. Els compradors públics són un dels objectius comercials de les grans marques, però el compliment dels criteris socials encara no representa un avantatge competitiu prou important. Les entitats públiques interessades a obtenir productes d'electrònica socialment responsables han d'actuar de manera conjunta si volen pressionar els productors i aprofitar tot el seu potencial per fer que millorin les condicions del sector.
- La influència del sector públic no prové únicament de la important despesa anual que representa. El fet que, en general, els compradors públics adquireixin productes electrònics mitjançant contractes marc de llarga durada fa que augmenti el valor econòmic de les licitacions. Cada cop hi ha més organismes públics que s'adonen que poden enfortir la seva posició i la capacitat de negociació dins del mercat si s'uneixen amb altres organismes i demanen conjuntament millores de les condicions laborals.

Aquest informe conclou que les grans marques no poden eludir responsabilitats afirmant que no han signat cap contracte directe amb les empreses subcontractades. Hi ha una relació directa entre els cicles de vida curts dels productes, la competència per abaixar preus i la necessitat de flexibilitat, d'una banda, i els salaris baixos, el nombre d'hores extraordinàries i la contractació temporal mitjançant les Empreses de Treball Temporal, de l'altra. Els consumidors i els principals compradors públics poden exercir un paper catalitzador i multiplicador, exigir que la cadena de subministrament sigui més transparent i demanar que les grans marques assumeixin la responsabilitat que els pertoca.

La nova iniciativa global Electronics Watch (www.electronicswatch.org) està portant a terme un programa de monitoratge de la producció mundial d'electrònica. Les entitats públiques afiliades a Electronics Watch podran unir forces per exigir a les empreses d'electrònica que respectin les normes internacionals del treball. Electronics Watch assessorarà els compradors públics afiliats amb programes de millora específics per solucionar les vulneracions laborals. Electronics Watch col·labora amb els compradors públics a Europa i arreu del món, i amb les organitzacions sindicals dels països productors, no només per supervisar la producció de productes electrònics, sinó també per ajudar a reformar el sector i fomentar millores sostenibles de les condicions laborals.

www.electronicswatch.org
@electrowatch

Electronics Watch Consortium està impulsat per:

Setem

people & planet

SOMO

SÜDWIND

Aquesta publicació compta amb el suport de la Unió Europea i de Stiftung Umwelt und Entwicklung Nordrhein-Westfalen. La responsabilitat dels continguts correspon únicament a WEED i en cap cas es pot considerar que expressin l'opinió dels finançadors.

